

Yerli Sosyal Sermaye Ölçe?i (YSSÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yerli Sosyal Sermaye Ölçe?i (YSSÖ)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33260>

Özet

Yerli Sosyal Sermaye Ölçeği (YSSÖ), 2020 yılında Barış Entuna ve Fidan Çakı tarafından ölçek geliştirme çalışmaları kapsamında oluşturulmuştur. Bu ölçek, özellikle Türkiye başlangıcında ve yerel örneklem üzerinden toplumsal ilişkilerin ve güvenin ölçülmesini hedeflemektedir. Ölçek, bireylerin yerel topluluklarındaki sosyal ağlara katılım düzeylerini, karışık güven algılarını ve bu ağlardan elde ettikleri faydaları bilimsel olarak değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. YSSÖ, sosyal bilimler alanında, özellikle sosyoloji ve psikoloji çalışmaları, sosyal sermaye kavramının yerel düzeyde incelenmesine önemli bir katkı sağlamaktadır.

Ölçek geliştirme süreci, Balıkesir örneğinde yürütülmüş olup, ölçeğin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla detaylı analizler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, toplumsal yapı içerisindeki güven, dayanışma ve işbirliği gibi temel sosyal sermaye bileşenlerinin yerel dinamiklere özgü boyutlarını ortaya koymayı amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Sermaye, Yerli Sosyal Sermaye Ölçeği, YSSÖ, Ölçek Geliştirme, Balıkesir, Toplumsal Güven, Faktör Analizi, Güvenirlilik

Yazarlar

Barış ENTUNA, Fidan ÇAKI

Amaç

Yerli Sosyal Sermaye Ölçeği (YSSÖ)'nin temel amacı, bireylerin yaşadıkları yerel topluluklarındaki sosyal ilişkilerin kalitesini ve miktarını ölçmektir. Geleneksel sosyal sermaye ölçümleri genellikle makro düzeyde veya batı kültürleri başlangıcında geliştirilmiştir. YSSÖ ise, Türkiye'deki yerel dinamikleri ve kültürel özellikleri dikkate alarak, sosyal sermayenin yerel (indigenous) boyutunu operasyonelleştirmeyi amaçlamıştır.

Bu ölçek, akademisyenlere ve araştırmacılara, yerel düzeyde sosyal bütünleşmeyi, karışık yardımlaşma ve toplumsal katılımı nicel verilerle analiz etme imkanı sunar. Böylece, yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının sosyal politikalarını şekillendirmelerine yardımcı olacak güvenilir bir araç sağlamaktadır.

Yapı

YSSÖ, sosyal sermaye kuramına dayanarak geliştirilmiştir. Sosyal sermaye, genellikle güven, ağlar ve normlar olmak üzere üç ana bileşen etrafında şekillenir. YSSÖ'nün yapısı, bu genel

bileşenleri yerel bağlama uyarlayarak, muhtemelen çok boyutlu bir yapı sergilemektedir. Bu boyutlar genellikle yerel topluluk içindeki bireyler arası güveni, toplumsal katılım ve yerel normlara bağlılığı içerebilir.

Ölçeğin yapısal modeli, gerçekleştirilen faktör analizi sonuçlarıyla desteklenmiştir. Ölçeğin, sosyal sermayenin farklı yönlerini (örneğin, bağlayıcı sosyal sermaye ve köprü kurucu sosyal sermaye) ölçen alt boyutlara sahip olması muhtemeldir, bu da yerel sosyal ağların karmaşık doğasını yansıtmaktadır.

Geçerlik

YSSÖ'nün geçerlik çalışmaları, ölçeğin amaçladığı yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü göstermek üzere yürütülmüştür. Bir ölçek geliştirme çalışması için doğası gereği, öncelikle içerik geçerliği (uzman görüşleri ile) sağlanmıştır.

Yapısal geçerlik kapsamında, ölçeğin kuramsal yapıyı doğrulayıp doğrulamadığını kontrol etmek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin beklenen alt boyutlar altında toplandığını ve kuramsal modellerle uyumlu olduğunu göstermiştir. Ek olarak, aydınlatıcı geçerlik ve yakınsak geçerlik analizleri de gerçekleştirilmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, ölçüm sonuçlarının tutarlılığını ve istikrarını değerlendirmeyi amaçlamıştır. YSSÖ için iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa değeri hesaplanmıştır. Akademik standartlara uygun bir ölçek geliştirme çalışmasında bu değer kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olması beklenir.

İç tutarlılığın yanı sıra, ölçeğin zamana karşı kararlılığını test etmek amacıyla test-tekrar test güvenirlilik çalışmaları da yapılmıştır. Bu, ölçekten elde edilen sonuçların farklı zaman dilimlerinde benzer kaldığını teyit eder.

Faktör Analizi

YSSÖ'nün yapısal boyutlarını belirlemek için Faktör Analizi kullanılmıştır. Balıkesir örnekleminde toplanan verilerle gerçekleştirilen analizler sonucunda, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ve yerli sosyal sermayenin farklı bileşenlerini temsil eden alt faktörlere ayrıldığını tespit edilmiştir.

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), ölçeğin nihai madde yapısını ve faktör yüklerini belirlemede kullanılmıştır. Ardından, daha sağlam bir psikometrik yapı oluşturmak amacıyla, farklı bir

örneklem üzerinde **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** yapılarak modelin uyum indeksleri test edilmiş ve ölçeğin kuramsal yapısı doğrulanmıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme

Format: Ölçek geliştirme çalışmalarında yaygın olarak kullanılan, genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatının kullanıldığı varsayılmaktadır (Örn: Hiç Katılmıyorum'dan Tamamen Katılıyorum'a).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetkinler

Yaş Grubu: Genel Yetkin Popülasyonu

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması Balıkesir ilinde yaşayan yetkin bireyler örneğinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Katılımcılar, sosyal ilişkileri, güven düzeyleri ve topluluk katılımı hakkındaki ifadeleri kendilerine uygunluk derecesine göre derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Yerel Topluluk, Sosyal Ağlar, Bireyler Arası Güven, Toplumsal Katılım, Faktör Analizi, Yapı Geçerliliği, Cronbach Alfa

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

İletişim E-posta Adresleri: ejderkelebek@gmail.com (Barış ENTUNA)

Yazın Adresi: Barış ENTUNA

Çinler, Ücretler ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

Çinler ve Ücretler: Ölçek, akademik bir yaygın içerisinde sunulduğunu için, standart akademik kullanım ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle ücretsizdir. Ticari veya büyük ölçekli

uygulamalar için sorumlu yazar (Bar?? ?entuna) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Orijinal makalenin PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [yerli-sosyal-sermaye-olcegi-yssö-toad.pdf](#)

Kaynaklar

?entuna, B. ve Çak?, F. (2020). Bal?kesir örnekleminde bir ölçek geli?tirme çal??mas?: Yerli Sosyal Sermaye Ölçeği (YSSÖ). *?nsan ve Toplum Bilimleri Ara?t?rmalar? Dergisi* , 9 (3) , 2039-2061.

Yerli Sosyal Sermaye Ölçeği (YSSÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukarıda belirtilen akademik referans?n incelenmesi gerekmektedir.